

İldeki 7 ilçede üretim aşamasına geçmiş 7 adet, toplamda ise 9 adet OSB bulunmaktadır. İlde üretim aşamasına geçmiş OSB bulunan ilçeler Afyonkarahisar Merkez, Bolvadin, Dinar, Emirdağ, İncehisar (Mermer İhtisas), Sandıklı ve Şuhut'tur. Ayrıca, Merkez ilçede ikinci, Dazkırı'da ise Dokuma-Konfeksiyon İhtisas OSB kurulması için girişimler devam etmektedir. Ülke genelindeki 277 OSB'nin %3'ünden fazlasının Afyonkarahisar'da bulunması İldeki sanayi gelişiminin yaygın olduğunu göstermektedir. Komşu illerden Eskişehir'de 1, Kütahya'da 4 ve Uşak'ta ise 3 adet aktif OSB bulunmaktadır.

İl, marka başvurusu ve marka tescili (marka tescilinin yasal koruma sağlama, fiyat stratejisini firmanın belirlemesi gibi avantajları vardır), açısından çevre illerle kıyaslandığında iyi durumdadır. 2010-2014 yılları arasında ülke genelinde yapılan 464.647 marka başvurusunun 1.631'i (%0,35'i), 261.358 marka tescilinin 916'sı (%0,35'i) Afyonkarahisar'da yapılmıştır. İl, marka başvurusu ve tescili yönünden sadece Manisa ve Eskişehir'in gerisinde kalmıştır. Buna karşın, ilin marka başvuru ve tescilinde ülke genelindeki payının, ildeki sanayi gelişimi göz önüne alındığında, daha yüksek olması gerektiği görülmektedir.

Tablo 18 - Marka Başvuru ve Tescil Sayıları

	Marka Başvuru Sayısı (2010-2014)	Marka Tescil Sayısı (2010-2014)
Afyonkarahisar	1.631	916
Eskişehir	3.970	2.378
Kütahya	1.366	798
Manisa	3.145	1.965
Uşak	618	327

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü, Marka İstatistikleri, 2014

Afyonkarahisar'da endüstriyel tasarım kabiliyetinin (bu kabiliyet, üç boyutlu düşünme yeteneği, sektörlere yönelik üretim koşullarının ve malzemenin kullanılması hakkında bilgi sahibi olunarak arttırılabilir) yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır. İl, endüstriyel tasarımda gerek başvuru, gerekse tescil açısından Manisa, Kütahya ve Eskişehir'in oldukça gerisinde, Uşak'ın ise önünde yer almaktadır. Bu durum, Afyonkarahisar'da endüstriyel tasarım hususunda kapasite geliştirme ihtiyacını göstermektedir.

Tablo 19 - Tasarım Başvurusu ve Tescil Sayıları

	Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı (2010-2014)	Endüstriyel Tasarım Tescil Sayısı (2010-2014)
Afyonkarahisar	53	46
Eskişehir	216	211
Kütahya	384	367
Manisa	558	560
Uşak	29	25

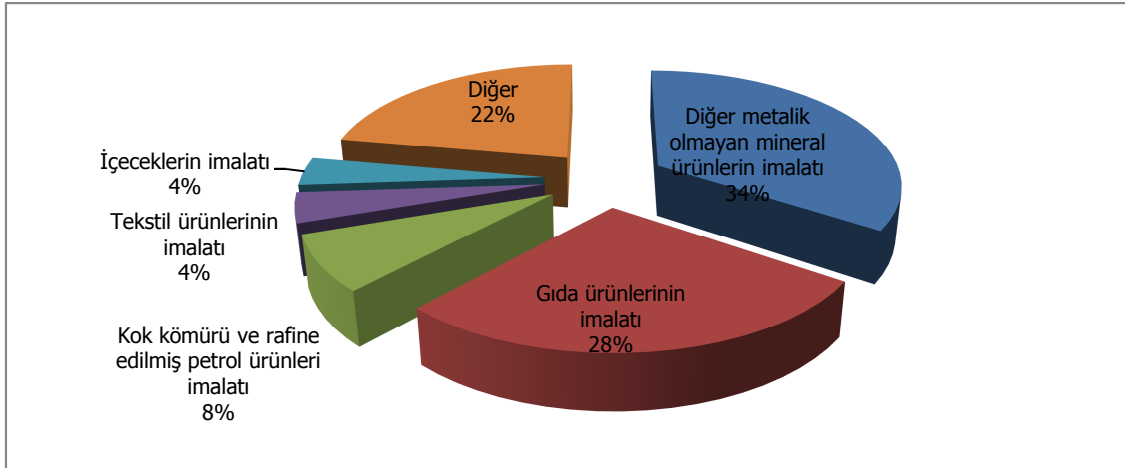
Kaynak: Türk Patent Enstitüsü, 2014

İlde teknoloji geliştirme bölgesi kurulması için çalışmalar sürdürülmektedir. Çevre illerden Eskişehir'deki Anadolu Üniversitesi ile Kütahya'daki Dumlupınar Üniversitesi'nde teknopark bulunurken, hali hazırda teknoparkı bulunmayan Afyonkarahisar ve Uşak'ta Afyon Kocatepe Üniversitesi ile Uşak Üniversitesi'nin ortak teknoloji geliştirme bölgesi kurma çalışmaları sürmektedir.

İl genelinde diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı sektörü (özellikle mermerin kesilmesi ve şekil verilmesi ile fırınlanmış kilden tuğla ve karo üretimi), 2008-2012 yılları arasında sanayi faaliyetleri içerisinde en çok istihdama sahip sektör unvanını korumaktadır. Bu sektörün payı, beş yılda %40,6'dan %34,1'e gerilemiştir. Gıda ürünlerinin imalatı sektörü ise %23,3'lük değerini koruyarak ikinci sırada yer almıştır. İlde fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) sektörünün payı %8,4'ten %6,6'ya; tekstil ürünlerinin imalatı sektörünün payı %6,1'den %2,2'ye düşerken; giyim eşyalarının imalatı sektörünün payı %0,9'dan %10,9'a çıkmıştır.

İlde imalat sektöründe üretimin yarısından fazlası taş ve toprağa dayalı endüstriler ile gıda sektörlerinden elde edilmektedir. İlde yer altı kaynağına dayalı olarak mermerin işlenmesini ve çimento üretimini de içeren Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatının (taş ve toprağa dayalı endüstriler) %34,4 ile en çok üretim değerine sahip alt sektör olduğu görülmektedir. Bunun dışında ilin uzmanlaşma düzeyi yüksek olan gıda sektöründe de oldukça fazla üretim yapıldığı dikkat çekmektedir. Değerler Grafik 1'de gösterilmektedir.

Grafik 1 - İldeki Sanayi Üretiminin Sektörlere Göre Dağılımı (2012)



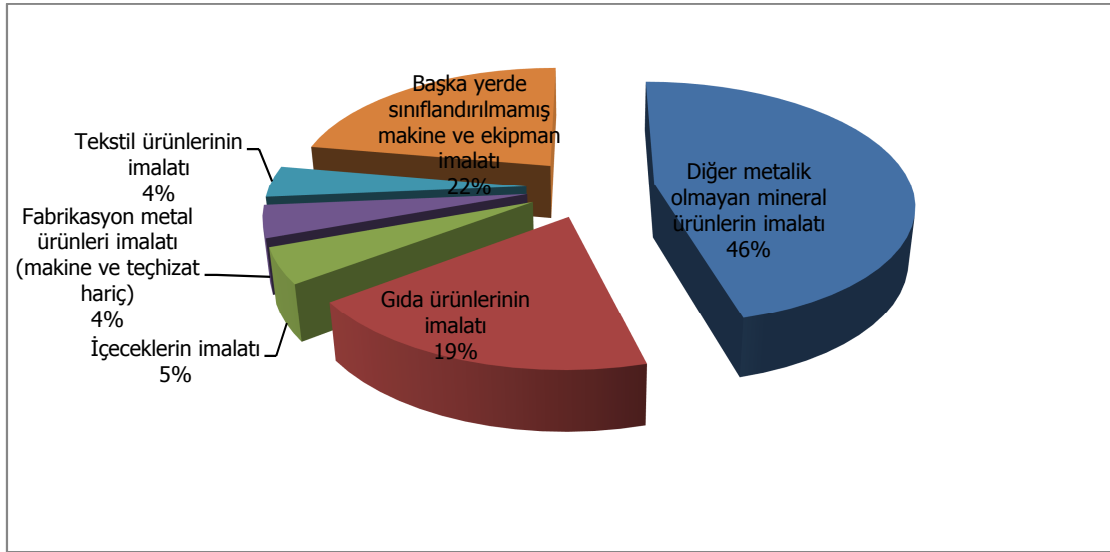
Kaynak: TÜİK, Yıllık İş İstatistikleri (2010), SGK (2013) ve Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları¹

İlde en çok katma değer üreten sanayi sektörleri (mermer sanayi, çimento ve tuğla, gıda) ile en çok üretim değerine sahip sektörler (mermer sanayi, çimento ve tuğla, gıda) benzerlik göstermektedir. Grafik 2'deki dağılım incelendiğinde, en çok katma değer üreten sektörün diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı olduğu, ikinci

¹ TÜİK verileri aracılığıyla ülke genelinde sektörlerin çalışan başına ortalama katma değerleri ile sektörlerin Bölgedeki illerde SGK'ya kayıtlı çalışan sayıları çarpımıyla elde edilmiştir.

sırada ise gıda ürünleri imalatının bulunduğu görülmektedir. Toplam üretimin %62'ine sahip bu iki sektörün katma değerdeki payı ise %65 civarındadır. Üretimdeki payı %28 olan gıda sektörünün katma değerdeki payının %19'a kadar düşmesi, söz konusu sektörde katma değer üretiminin diğer sanayi sektörlerine göre daha sınırlı olduğunu göstermektedir. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerinin imalatı sektöründe ise üretimdeki paya nazaran çok daha yüksek oranda katma değer sağlanmıştır.

Grafik 2 - İilde En Çok Katma Değer Üreten 5 Sektörün Dağılımı (2012)



Kaynak: TÜİK, Yıllık İş İstatistikleri (2010), SGK (2013) ve Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları²

² TÜİK verileri aracılığıyla ülke genelinde sektörlerin çalışan başına ortalama üretim değerleri ile sektörlerin Bölgedeki illerde SGK'ya kayıtlı çalışan sayıları çarpımıyla elde edilmiştir.